SUVI-hankkeen seminaari kiinnosti Ähtärissä

9.11.2021

Biotalous on keskiössä, ja metsiin perustuvat luonnontuotteet sekä alan liiketoiminnan kehittäminen ovat osa biotaloutta. Suurin piirtein näillä sanoilla Leader Kuudestaan ry:n toiminnanjohtaja Paula Erkkilä avasi kansainvälisen SUVI-hankkeen eli Liiketoimintaa luonnosta –hankkeen seminaarin Ähtärissä. Paula Erkkilä on myös SUVI-hankkeen koordinaattori.

Kaksipäiväisen tapahtuman aikana kuultiin ja nähtiin asiaa metsän tuotteista ruokaketjussa, kosmetiikan valmistuksessa sekä matkailun tukena.

Ähtärin kaupunginjohtaja Jarmo Pienimäki korosti Ähtärin hyviä metsiä ja niiden tarjoamia luontomatkailun mahdollisuuksia. Ähtärissä käy vuosittain noin 200 000 – 300 000 matkailijaa. Välitön matkailutulo on noin 12 miljoonaa euroa vuodessa.

Samoilla linjoilla jatkoi Ähtäri Zoon toimitusjohtaja, Arja Väliaho korostaen suomalaista luontoa ja jokamiehen oikeuksia. Uusi Ähtärin avaus on puurakenteinen uimahalli, jonka rakentaminen alkaa vuonna 2022.

Metsästä riistaa

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan jäsen, ähtäriläinen kansanedustaja Mikko Savola (kesk.) korosti puheenvuorossaan Suomen metsien tärkeyttä. Metsät ovat osa meitä ja metsät tarjoavat erilaisia mahdollisuuksia. Metsät kasvavat vuodessa enemmän kuin niitä hakataan. Suomi on riippuvainen metsistä taloudellisesti Mikko Savolan mukaan.

Puusta on sellun ja paperin lisäksi on valmistettava korkean lisäarvon lääkkeitä ja kankaita. Puurakentaminen on yleistymässä mm. Ähtärissä. Kansanedustaja Mikko Savola on innokas mies hirvimetsällä. Hän pohtii Ähtärin metsästysmatkailun kehittämistä. Suomessa on 300 000 metsästäjää, mikä on iso määrä. Kansainvälisiä metsästysturisteja kaivataan Ähtäriin. Kunhan alan luvat ovat kunnossa, niin metsästysseurat voisivat järjestää kansainvälisiä jahteja.

Lisäksi kansallinen susikantakeskustelu oli esillä Mikko Savolan puheenvuorossa. Savola toi esille myös kysymyksen siitä, miksei metsän riistaa voi aina syödä, vaan osa riistasta poltetaan?

Kansallinen metsästrategia taustoittaa myös luonnontuotealaa

Lapissa ja Pohjois-Pohjanmaalla on eniten luonnontuotealan yrityksiä. Näin arvioi Ely-keskuksen tilastojen perusteella Suomen metsäkeskuksen puheenvuoron pitänyt Juha Viirimäki. Taimikkovaiheen kuusikoista ei

saa tukkia eikä kuitupuuta, mutta kerkkiä niistä voi kerätä maanomistajan luvalla. Kuusenkerkkä näyttää nousseenkin keskeiseksi puuhun perustuvaksi luonnontuotteeksi.

Kerkkäsato on aina varma, joskin kevään säät vaikuttavat kerkkien keruuajankohtaan. Hehtaarilta voi kerätä 500 – 800 kg kerkkää, eikä se haittaa kuusentaimien jatkokehitystä.

Suomen metsäkeskuksen ja SeAMKin Makuja maakunnan metsistä –hanke on osaltaan aktivoinut lapualaisen Mallaskuun Panimon kuusenkerkkäoluen valmistamiseen. Tuhatta olutlitraa kohti tarvitaan noin 5 kiloa kuusenkerkkää aromiksi. Valmistusprosessia kuvasi seminaarissa tarkemmin Ville-Petteri Salomäki Mallaskuun Panimosta.

Suomen metsäkeskus on kehittänyt myös aktiivisen pihkan keruuta. Yksi kuusipuu voi tuottaa jopa noin puoli kiloa pihkaa. Kun pihkan valutus ei ulotu varsinaiseen puuhun, niin pihkan valutuksesta huolimatta puu kelpaa edelleen sahatukiksi. Pihkan hinta on ollut noin 50 €/kg. Lisäksi Viirimäki esitteli mm. koivunmahlan ja koivun lehtien sekä pakurikäävän mahdollisuuksia luonnontuoteliiketoiminnassa.

Turvesavua ja leppäsavua

Kyrö Distillery Companyn Miko Heinilä ja Matti Leppälehto toivat esille mm. uuttaa ideaa leppäsavun käytöstä viskin valmistuksessa. Samalla kuultiin yrityksen tarina. Luonnontuotealan yhtenä haasteena on se, ettei kaikkia luonnontuotteita saada Suomesta riittävästi. Yksi kysymys on eri raaka-aineiden tasalaatuisuus. Lisäksi raaka-aineiden toimitusvarmuus on tärkeä asia, sillä varastohallinta on keskeinen osa teollista toimintaa.

Keittiömestari ja eräopas Markus Maulavirta loi ainutlaatuisen kokemushetken ja maistiaiset Panda-talossa. Esitys oli mukaansa tempaava. Maulavirta mm. teki leiritulet perinteisellä tavalla rohkeasti sisätiloissa. Laajemmin voidaan keskustella artesaaniruoasta, joka on taidolla tehtyä ja elämyksellistä.

Visa Törmälä Saarijärveltä toi esille, jotta käytettäisiin kotimaisia luonnontuotteita ulkolaisten sijaan. Vanhalla maatilalla on kehitetty luonnontuotteista liiketoimintaa. Nordic for You -konseptissa tuotteella on suora ja selkeä nimi. Näin kasvit ja tuotteet tehdään kuluttajille tutuiksi. Luonnontuotteiden keruukellon hallinta on pidettävä koko ajan mielessä. Törmälän konsepti on kehittänyt myös tietojärjestelmät tuotteiden logistisen ketjun ja niiden jäljitettävyyden dokumentoinnin tueksi.

Jani Unkeri jatkoi ravintolateemaa. Juurella-ravintola antaa elämyksiä ja kokemuksia ruokailijoille. Makumaailman suhteen Juurella on mm. metsässä. Asiakkaan hurmaaminen on pääjuttu. Äärellä-ravintola korostaa myös lähellä tuotettuja tuotteita ja on juhlapaikka Kalevan navetassa Seinäjoella.

Hyvä ruokalista perustuu kauteen. Tarinan tärkeys on keskeinen osa menun rakentamista. Lisäksi hiilijalanjälki kiinnostaa aiempaa enemmän. Historian kunnioittaminen on osa metsäruokaa. Arjen ja juhlan roolitukset ovat myös keskustelussa. Ruokakulttuuri on muuttumassa.

SUVI-hanke osallistuu Tartu Maamess 2022 –tapahtumaan

Seminaarin tieteellisen esitelmän piti professori emer. Väino Poikalainen Teadus ja Tegu OÜ:sta nosti esille logistisen ketjun metsästä kuluttajalle. Esitys oli etäyhteydellä Viron koronapandemiatilanteen takia. Energiatehokkuus on myös osa luonnontuotteiden kehittämistä ja logistiikkaa. Poikalaisen esityksessä korostui tuotteiden jatkojalostus aiempaa pidemmälle energiatehokkuus huomioiden. Näin raaka-aineen arvo voi jalostua moninkertaiseksi.

Liiketoimintaa luonnontuotteista –hankkeeseen eli SUVI-hankkeessa on keskeistä alan osaamisenvaihto Suomen ja Viron Põlvamaan maakunnan Partnerluskogu –Leader-alueen kesken. Hanketta koordinoi Kuudestaan Leader-ryhmä, ja hankkeessa ovat mukana lisäksi Kyrönmaan Leader-ryhmä Yhyres sekä Suomen metsäkeskus ja SeAMK. Vuoden 2022 keväällä tarkoitus on mm. esitellä hanketta Tartu Maamess –näyttelyssä Viron Tartossa.

Kuva. Kansanedustaja Mikko Savola (kesk.) toi marraskuiseen SUVI-seminaariin Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan riistapainotteiset terveiset. (Kuva: Risto Lauhanen).

MMT Risto Lauhanen
SeAMK Ruoka

Mti (AMK) Juha Viirimäki
Suomen metsäkeskus